

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İçin İş Dünyası Webinarı

Ö Z E T B Ü L T E N

15 Mayıs 2024

13.30- 14.30

[marmara_stkam](#)

stkam@marmara.edu.tr

stkam.marmara.edu.tr

**Sivil Toplum Kuruluşları
Uygulama ve Araştırma Merkezi**

15 Mayıs 2024 tarihinde Marmara Üniversitesi STKAM ve Mevzuat Uyum Derneği işbirliğiyle düzenlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İçin İş Dünyası Webinarı' nın konuğu UN Global Compact Türkiye' nin Genel Sekreter Yardımcısı Gaye Sarıoğlu oldu.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın kabul edildiği 2015 yılında nasıl bir dünya vardı ve nasıl bir ortamda bu amaçlara ihtiyaç duyulduğunu sorarak konuşmasına başlayan Gaye Sarıoğlu, 2000 yılında Bin Yıl Kalkınma Hedefleri'nin kabul edildiğini ve 15 yılda kaydeder başarı sağlandığını belirtti. 1990 yılında %36 olan aşırı yoksulluğun 2015 yılına gelindiğinde %8' e gerilemesini, 5 yaş altı çocuk ve anne ölümlerinin %50 ye yakın oranda azalmasını ve geliştirmekte olan ülkelerde ilköğretime kayıt oranının %91 a kadar yükselmesini örnek olarak verdi. Ancak 2015 yılına gelindiğinde, dünyanın karşı karşıya olduğu başka sorunlarla mücadele etmeye başlandığını, bu sorunlarının en önemlilerinden birinin de iklim değişikliği olduğunu belirtti. Şu anda dünyamızın sanayi öncesi döneme göre 1.2 derece ısındığını, karşı karşıya kaldığımız birçok olağanüstü hava koşullarının ve bunun neticesinde yaşadığımız yangınların, sel felaketlerinin, buzulların erimesinin nedenlerinin küresel ısınmaya dayandığını, eğer karbon emisyonlarımızı azaltmayı başaramazsak ve bu şekilde devam edersek de bu yüzyılın sonunda ısınmanın 3 derecelere kadar varabileceğinin tahmin edildiğini ifade etti.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda tarım arazilerinin % 40' nı kaybettiğimizi, canlı türlerinin yarısının yok olmasının beklendiğini, denizlerde balıktan daha fazla plastik atık olacağını tahmin edildiğini, bilim adamlarının küresel ısınmanın 1.5 derece ile sınırlandırılması gereğinin altını çizdiklerini söyledi. Eğer 1.5 derecenin üzerine çıkarsak dünyanın birçok bölgesinin yaşanamaz hale geleceğini, bu durumun sadece çevresel felaketlerle sınırlı kalmadığını, eşitsizliklerin arttığını, dünya nüfusunun yüzde 10' nun açlık sınırı olan günlük 1.9 doların altında yaşadığını, iklim değişikliği nedeniyle göç edenler dahil yerinden edilen insan sayısının 75 milyon olduğunu, 2050 ye kadar artan nüfusa karşılık 600 milyon yeni iş yaratmak gerektiğini vurguladı.

Bu sorunların artık sadece az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sorunu olmadığını, gelişmiş ülkeler için de bu sorunların söz konusu olduğunu, 17 SKA'nın tüm ülkeleri hedef aldığını belirten Gaye Sarıoğlu, sadece hükümetlerin değil, iş dünyası, sivil toplum, akademi dahil tüm kesimlerin sorumlu olduğunu, bu kesimlerden işbirliği yapmalarının beklendiğini ifade etti.

17 SKA'nın 169 alt hedefi olduğunu ve bunların sürekli ölçüldüğünü söyleyen Sarıoğlu, “şu anda yarı yoldayız ama olmamız gereken yerde değiliz. Özellikle Covid'in oldukça fazla olumsuz etkileri oldu. Ayrıca tüm paydaşlar yeterli çabayı da maalesef gösteremedi” dedi.

2023 Yılı SKA Raporu'na göre; sağlık, yenilenebilir enerji ve sorumlu üretim-tüketim başlıklarında ilerleme kaydedildiğini, açlığın azaltılması, sudaki yaşam, sürdürülebilir şehirler, insana yakışır iş ve sanayi-yenilikçilik-altyapı başlıklarında yavaş bir ilerlemenin söz konusu olduğunu, buna karşılık yoksulluğun azalması, nitelikli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, eşitsizliklerin azaltılması, iklim eylemi, barış-adalet-güçlü kurumlar amaçlarında geriye gidiş olduğunu belirtti. Bu sonuçlara göre; küresel cinsiyet eşitsizliğini bitirmek için 150 yıl gerektiğini, 106 milyon çocuğun çocuk işçiliğine maruz kaldığını, yolsuzluğun maliyetinin küresel GSYH'nin %5'i gibi bir rakama tekabül ettiğini, yüzyıl sonunda küresel ısınmanın 3 dereceye ulaşmasının beklendiğini söyledi.

Türkiye'ye bakıldığında ise, 166 ülke arasında 72. sırada yer aldığımızı ifade eden Gaye Sarıoğlu, yoksulluğa son ve yenilenebilir enerji alanlarında daha iyi performans gösterildiğini, toplumsal cinsiyet eşitliğinde son 1 yılda hiçbir ilerlemenin olmadığını, tüm alt hedeflerde en çok gerilemenin yaşandığı amacın ise barış-adalet ve güçlü kurumlar olduğunu belirtti.,

Artık hiç bir ülkenin “dünyanın geri kalanından bağımsızım” diyemeyeceği, Covid'in bunun en somut örneklerinden biri olduğunu söyleyen Sarıoğlu, iş dünyası için de durumun böyle olduğunu, bir çok sürdürülebilirlik konusunun şirketlerin günlük operasyonlarını doğrudan etkilediğinin altını çizdi.

Bu bağlamda şirketlerin artık eşitsizliklerin, yoksulluğun ve açlığın azaltılması, sağlıklı yaşam gibi birçok başlıkta düzenlemeler yapması gerektiğini söyleyen Sarıoğlu, SKA'ların şirketlerin günlük operasyonlarını direkt etkileyebilecek potansiyele sahip olduğunu belirtti. Dünyanın öbür ucunda yaşanan çevresel bir felaketin veya sosyal bir sorunun bizim şirketlerimizin operasyonlarını etkileyebilecek hale geldiğini, bu nedenle şirketlerin kendi varlıklarını, hem üretim hem hizmetlerini devam ettirebilmeleri, yeni rekabet koşullarında ayakta kalabilmeleri için öncelikle çevresel, sosyal ve yönetsel risklerin farkında olmaları, bu risklerin kendi operasyonlarına olan etkisini ve kendilerinin bu amaçları nasıl etkilediğini bilmeleri gerektiğini ifade etti.

Gaye Sarıoğlu, bu duruma örnek olarak, Japonya da yaşanan sel felaketinin tüm dünyada otomotiv sektörünü etkilemesini, Bangladeş'teki bir fabrikasının çökmesi sonucu ölen işçilerle ilgili olarak tüketicilerin bu markanın ürünlerini boykot etmesini, tekstil sektöründe tedarik zincirinde çocuk işçi çalıştıran firmaların boykot edilmesini ya da reklamlarında cinsiyet eşitsizliği algısına yol açabilecek şekilde yanlış bir dil kullanılması sonucu firmanın reklamlarını geri çekmek zorunda kalmasını verdi.

Benzer durumun şirketlerin green washing (yeşil badana) yapmakla suçlanmalarında da söz konusu olduğunu ifade eden Gaye Sarıoğlu, şirketlerin tüketici algısı yaratmak için sürdürülebilirliği kullanıyorlarsa ve bu konuda şeffaf davranmıyorlarsa büyük tepki çektiklerini, yatırımcıdan, müşteriden yani tüm çevreden gelen baskılar nedeniyle sürdürülebilirlik adına yaptıklarını şeffaf bir biçimde raporlamak zorunda kaldıklarını söyledi.

Şirketlerin müşterilerinin ve çalışanlarının artık Z kuşağı denilen yeni nesilden oluşacağını, dolayısıyla iş dünyasının bu kuşağı iyi değerlendirmesi gerektiğini de vurguladı.

Sürdürülebilirlik ile ilgili düzenlemelerin tüm dünyada özellikle son 10 yılda büyük artış gösterdiğini belirterek konuşmasına devam eden Sarioğlu, tüm ticaretin seyrinin değiştiğini, bu konuda özellikle Avrupa Birliği'nin öncülük ettiğini, Yeşil Mutabakat ile birlikte Avrupa'nın 2050 Stratejisini ortaya koyduğunu, bu durumun Avrupa Birliği'nin sadece kendi içindeki şirketleri ve kurumları değil, ticaret ortaklarını da etkileyeceğini söyledi. Bu noktada sürdürülebilirlik raporlamalarının, bir yandan Avrupa Birliği'ndeki şirketlerin ticaret ortakları ile eşit şartlarda rekabet etmelerinin, öte yandan da karbon kaçaklarının önüne geçilmesinin beklendiğini ifade etti.

Türkiye'nin ihracatının % 41' nin Avrupa Birliği'ne olduğunu, Birliğin en büyük beşinci partneri olduğumuzu söyleyen Gaye Sarioğlu, şirketlerimizin ya direkt ihracat yaptığını ya Birlik ülkelerinde şubeleri olduğunu ya da Birlik menşeyli şirketlerin tedarik zincirinde yer aldığını, kısacası doğrudan ya da dolaylı olarak etkileneceklerini vurguladı. Avrupa Birliği'nin standartlarına hızlı uyum sağlamaz isek bunun uluslararası rekabette saf dışı kalmak anlamına geldiğini belirtti. Türkiye'nin riskli pazar olmanın önüne geçmek için sürdürülebilirlik konularını ele alması gerektiğini, bunun farkında olduğumuzu, kanun, mevzuat ve eylem planlarının her gün gündeme geldiğini ifade etti.

Sonuç olarak sürdürülebilirlik konularına olan ilgideki artışın şirketler için bir zorunluluk olduğunu, hem operasyonlarının devamı, hem marka itibarının korunması hem de müşterilerinin ve çalışanlarının şirkete olan bağlılıklarının devam etmesi bakımından önemli olduğunu vurgulayan Gaye Sarioğlu, Dünya Ekonomi Forumu'na göre sürdürülebilirlik risklerinin CEO ların ilk 5 riski arasında yer aldığını söyledi. Ancak sadece bir risk unsuru olarak değil, her bir ürünün ve hizmetin, her bir inovasyonun fırsatlar da yarattığını belirtti. Sarioğlu, "iş dünyasının bugün çevre ve sosyal hayat üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri olduğunu, olumlu etkilerini artıracak kaynağa sahip olduğunu, özellikle yenilenebilir enerji ve inovasyon yatırımlarında çok önemli fırsatlar yaratabileceğini ifade etti. Ayrıca insan hakları, çeşitlilik ve kapsayıcılık alanlarında, önce kendi çalışanlarından başlayıp müşterilerinin ve nihayetinde tüm toplumun hayatlarını değiştirebilecek kapasiteye sahip olduğunun altını çizen Gaye Sarioğlu, 7000 den fazla şirketin Bilim Temelli Hedeflere (SBTI)'e göre karbon hedeflerini açıkladığını, üst yönetimlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayan, su konusunda teahütlerini açıklayan şirketlerin olduğunu, buna karşılık şirketlerin somut hedef belirleme ve raporlama konusunda bazı zorluklar yaşadıklarını belirtti. Ayrıca şirketlerin sadece % 39'nun söz konusu hedeflere sahip olduğunu, özellikle tedarik zincirine yaymayı sağlamakta zorlandığını söyleyenlerin oranının her geçen gün arttığını vurguladı.

